

Κωδικός Μαθήματος EDUG-628	Τίτλος Μαθήματος Φυσικές διαταραχές: Εγκεφαλική παράλυση και κινητικά προβλήματα	Πιστωτικές Μονάδες ECTS 10
Τμήμα Παιδαγωγικών Σπουδών	Εξάμηνο Εαρινό	Προαπαιτούμενα EDUG-521 & Μορφές Ειδικών Εκπαιδευτικών Αναγκών
Κατηγορία Μαθήματος	Γνωστική Περιοχή Ειδική Εκπαίδευση	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνική
Επίπεδο Μαθήματος 3 ^{ος} Κύκλος	Έτος Σπουδών 2 ^ο	Διδάσκων Δρ Δ Στασινός
Μέθοδος Διδασκαλίας Εξ Αποστάσεως	Πρακτική Άσκηση N/A	Συν-απαιτούμενα Κανένα

Στόχοι του μαθήματος

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι ο φοιτητής:

- Να γνωρίσει τη φύση, τους τύπους και το βαθμό (σοβαρά, μέτρια και ήπια) των φυσικών διαταραχών (ορθοπαιδικών και νευρολογικών) σε συνάρτηση με τα μέρη του σώματος τα οποία επηρεάζονται από παρόμοιες διαταραχές και δημιουργούν κινητικά προβλήματα όπως τετραπληγία, παραπληγία, ημιπληγία, διπληγία, μονοπληγία, τριπληγία και διπλή ημιπληγία.
- Να γνωρίσει και να εξοικειωθεί με τον όρο και τους τύπους εγκεφαλικής παράλυσης (cerebral palsy) που συνιστά μια από τις πλέον κοινές φυσικές διαταραχές παιδιών σχολικής ηλικίας συναρτώμενες με την κινητικότητα και τη θέση του σώματος.
- Να γνωρίσει συγκεκριμένα τύπους εγκεφαλικής παράλυσης όπως *υπερτονία* (κοινά επονομαζόμενη σπαστικότητα) ή *υποτονία* (χαμηλό επίπεδο κινητικής δραστηριότητας), *αθέτωση* (μη ελεγχόμενες και ακανόνιστες κινήσεις), *αταξία* (φτωχή αίσθηση ισορροπίας και χρήσης των χεριών), *δυσκαμψία* και *τρόμο* (tremor).
- Να γνωρίσει ότι τα αίτια των φυσικών διαταραχών ποικίλουν και δεν είναι με σαφήνεια γνωστά που συνήθως συνδέονται με βλάβες, ατυχήματα ή ασθένειες που μπορεί να λαμβάνουν χώρα σε τρεις περιόδους ανάπτυξης του παιδιού δηλαδή στην προγεννητική, περιγεννητική και μεταγεννητική περίοδο της ζωής του.
- Να συνδέει την εγκεφαλική παράλυση με πιθανή νοητική υστέρηση του παιδιού σύμφωνα με ερευνητικά δεδομένα και ιδιαίτερα σε περιπτώσεις ύπαρξης επεισοδίων παροξυσμού-επιληψίας (convulsive disorder).

- Να γνωρίσει το κλινικό προφίλ και ιδιαίτερα τα ψυχολογικά χαρακτηριστικά παιδιών με φυσικές διαταραχές.
- Να εξοικειωθεί με στρατηγικές αντιμετώπισης παιδιών με φυσικές διαταραχές και κινητικά προβλήματα στο συνηθισμένο σχολείο και με σαφή αναφορά στην αρχή της συμπεριληπτικής ή ολικής εκπαίδευσης.
- Να κατανοήσει τη χρησιμότητα της νέας τεχνολογίας για μια αποτελεσματικότερη διδακτική παρέμβαση σε παρόμοιες περιπτώσεις.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση της διδασκαλίας των θεματικών ενοτήτων του μαθήματος ο φοιτητής αναμένεται:

- Να καταστεί ικανός να κατανοεί και να αναγνωρίζει τους διάφορους τύπους φυσικών διαταραχών και τις επιδράσεις που μπορεί αυτές να έχουν στη συμπεριφορά και την ανάπτυξη του παιδιού.
- Να προσδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στο κλινικό προφίλ παρόμοιων περιπτώσεων και ιδιαίτερα στα ψυχολογικά τους χαρακτηριστικά.
- Να κατανοεί ότι η συνύπαρξη εγκεφαλικής παράλυσης και νοητικής υστέρησης συνιστά μια δύσκολη περίπτωση παιδιού με φυσικές διαταραχές που απαιτεί συστηματικότερη προσπάθεια για την αντιμετώπισή της.
- Να ενθαρρύνει τη φοίτηση παιδιού με παρόμοιες διαταραχές στο συνηθισμένο σχολείο στο οποίο θα διασφαλίζεται η απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή και προσαρμογή της στις ειδικές ανάγκες του.
- Να θεωρεί πρόκληση την ενασχόλησή του με περιπτώσεις παιδιών με φυσικές διαταραχές στο πλαίσιο εφαρμογής της αρχής της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης στο νέο σχολείο.
- Να κάνει χρήση της νέας τεχνολογίας για μια αποτελεσματικότερη διδακτική παρέμβαση στο συνηθισμένο σχολείο.
- Να καλλιεργεί ένα φιλικό κλίμα στο σχολικό περιβάλλον που θα διασφαλίζει την ψυχολογική στήριξη και την ισότιμη συμμετοχή των παιδιών με φυσικές διαταραχές στα σχολικά δρώμενα.

Περιεχόμενο του μαθήματος

Οι θεματικές ενότητες του μαθήματος έχουν ως ακολούθως:

- Τύποι και βαθμός φυσικών διαταραχών (τετραπληγία, παραπληγία, ημιπληγία, διπληγία, μονοπληγία, τριπληγία, διπλή ημιπληγία, μονοπληγία, τριπληγία και διπλή ημιπληγία).
- Τύποι εγκεφαλικής παράλυσης {*υπερτονία* (κοινά επονομαζόμενη σπαστικότητα) ή *υποτονία* (χαμηλό επίπεδο κινητικής δραστηριότητας), *αθέτωση* (μη ελεγχόμενες και ακανόνιστες κινήσεις), *αταξία* (φτωχή αίσθηση ισορροπίας και χρήσης των χεριών), *δυσκαμψία* και *τρόμο* (tremor)}.
- Αίτια φυσικών διαταραχών και κρίσιμοι περίοδοι ανάπτυξης του παιδιού (προγεννητική, περιγεννητική και μεταγεννητική).

- Κλινικό προφίλ παιδιών με φυσικές διαταραχές με έμφαση στα ψυχολογικά τους χαρακτηριστικά.
- Περιπτώσεις συννοσηρότητας-συνύπαρξης φυσικών διαταραχών και νοητικής υστέρησης.
- Φυσικές διαταραχές του παιδιού και συναισθηματική- κοινωνική του προσαρμογή.
- Φοίτηση παιδιών με φυσικές διαταραχές στο συνηθισμένο σχολείο και ο ρόλος του εκπαιδευτικού και των εμπλεκόμενων μερών στην αντιμετώπισή τους στο πλαίσιο της αρχής της συμπεριληπτικής ή ολικής εκπαίδευσης.

Μαθησιακές δραστηριότητες/διδασκτικές μέθοδοι

Διάλεξη, βιωματικά εργαστήρια και βιωματικές καταγραφές, ατομική και ομαδική εργασία, ατομική καθοδήγηση, επισκέψεις φοιτητών σε συνηθισμένα σχολεία ή/και ειδικές σχολικές μονάδες, χρήση λογισμικών, διεξαγωγή μικροερευνών σε σχολεία και την τοπική κοινωνία με συναφή θέματα, παρουσιάσεις-αναλύσεις μελετών περίπτωσης, αναλύσεις επιστημονικών άρθρων και προβολή βίντεο συναφούς περιεχομένου.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

Διαμορφωτική αξιολόγηση-ανατροφοδότηση δραστηριοτήτων, συγγραφή ερευνητικής εργασίας ατομικής ή/και ομαδικής, παρουσίαση ευρημάτων και συζήτηση, τελική γραπτή εξέταση.

Βασικά εγχειρίδια/ βιβλιογραφία

Στασινός, Δ. (2016). Η Ειδική Εκπαίδευση 2020plus. Για μια Συμπεριληπτική ή Ολική Εκπαίδευση στο Νέο-ψηφιακό Σχολείο. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση (Έκτο Κεφάλαιο) (έκδοση αναθεωρημένη).

Στασινός, Δ. (2001). Η Ειδική Εκπαίδευση στην Ελλάδα. Αντιλήψεις, Θεσμοί και Πρακτικές. Κράτος και Ιδιωτική Πρωτοβουλία (1906-1989). Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

Δημητρόπουλος, Α. (2004). Πρακτική εφαρμογή προγραμμάτων ένταξης παιδιών με κινητικές αναπηρίες. Στο Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (Επιμ.). Σύγχρονες ενταξιακές προσεγγίσεις (τ. Β'). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα (σσ. 103-120).

Hodapp, R.M. (2005). Αναπτυξιακές θεωρίες και αναπηρία. Νοητική υστέρηση, αισθητηριακές διαταραχές και κινητική αναπηρία. (Επιμ. Αθηνά Ζώνιου-Σιδέρη, Ηλέκτρα Σπανδάρου). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Clear, M. (1999). The “normal” and the monstrous in disability research. *Disability and Society*14.4: 435–448.

DePoy, E., and S. F. Gibson. (2004). *Rethinking disability: Principles for professional and social change*. Belmont, CA: Brookes-Cole.

Davis, D. W. (1997). Review of Cerebral Palsy, Part I: Description, Incidence, and Etiology. *Neonatal Network*, 16 (3), 7-12.

Parker, J. N, Parker, P. M, eds. (2002) *The Official Parent's Sourcebook on Cerebral Palsy*. ICON Heath Publications

Stanton, M., (2002) *The Cerebral Palsy Handbook: A practical guide for parents and carers: A complete guide for parents and carers*. Vermillion (New edition).